

ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ ЧИТАННЯ

УДК 378.147.091.33-027.22:[811.111:003

ЗАВДАННЯ ДЛЯ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОМОВНОГО ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОВОГО ЧИТАННЯ МАЙБУТНІХ БОГОСЛОВІВ

Никіфорчук Ж. В.

nykiforchuk.zhanna@chnu.edu.ua

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Дата надходження 27.05.2022. Рекомендовано до друку 27.06.2022.

Анотація. Стаття ґрунтується на результатах аналізу робіт вітчизняних учених, присвяченим проблемам формування англійськомовної професійно орієнтованої компетентності в читанні, а також розробленню системи вправ для підвищення рівня сформованості зазначеної компетентності. Метою статті визначено питання створення системи вправ і завдань, спрямованих на формування англійськомовної професійно орієнтованої компетентності в читанні майбутніх богословів. Зазначено, що методика роботи майбутніх богословів з професійно орієнтованими текстами передбачає дотекстовий, текстовий та післятекстовий етапи. Визначено поняття “вправа” та “система вправ”. Описано типологію вправ. Розроблено вправи для формування англійськомовної професійно орієнтованої компетентності в читанні майбутніх богословів на дотекстовому та текстовому етапах, а також комунікативні завдання для формування англійськомовної професійно орієнтованої компетентності в читанні майбутніх богословів на післятекстовому етапі. Визначено перспективу подальших наукових розвідок.

Ключові слова: англійська мова, компетентність в читанні, професійно орієнтований текст, вправа, система вправ, майбутній богослов.

Nykiforchuk Zh. Yurii Fedkovych Chernivtsi National University

Professionally oriented reading assignments for teaching English to prospective theologians

Abstract. Introduction. Knowledge of a foreign language is considered as a means of intercultural communication and as a tool for learning about another culture and spreading own, which contributes to spiritual mutual enrichment. The article is based on the results of the analysis of works of Ukrainian scientists, devoted to the problems of forming of English professionally oriented reading competence, as well as the development of a system of tasks to increase the level of forming of this competence. **Purpose.** The purpose of the article is to design a system of exercises and tasks aimed at forming English professionally oriented reading competence of prospective theologians. **Methods.** Review of research in Ukraine to analyze the typology of exercises for the forming of English professionally oriented reading competence of prospective theologians. **Results.** It is noted that the methodology of work of prospective theologians with professionally oriented texts involves pre-text, text and post-text stages. The concepts of “exercise” (organized repeated performance of certain operations, actions or activities in order to master foreign language skills and abilities, and for their improvement) and “system of exercises” (a set of necessary types, kinds and varieties of exercises performed in such a sequence and quantity that take into account the patterns of skills formation and skills development in different types of speech activities in their interaction and provide the highest level of foreign language proficiency in given conditions) are defined. The typology of exercises is described. **Conclusion.** Exercises for the forming of English professionally oriented reading competence of prospected theologians at the pre-text and text stages, as well as communicative tasks for the forming of English professionally oriented competence in reading of prospected theologians at the post-text stage are designed. The prospects of further scientific research is determined.

Key words: English, reading competence, professionally oriented text, exercise, system of exercises, prospective theologian.

Постановка проблеми. Володіння іноземною мовою розглядається не лише як засіб міжкультурного спілкування, але і як своєрідний інструмент пізнання іншої культури та розповсюдження власної, що сприяє духовному взаємозбагаченню, а також підвищує рівень гуманітарної освіти. Вивчення іноземної мови стало невід'ємною складовою професійної підготовки майбутніх богословів, а її кінцевою метою – формування у студентів спеціальності 041 Богослов'я здатності до міжкультурної комунікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання формування англійськомовної професійно орієнтованої компетентності в читанні та розроблення системи вправ для підвищення рівня сформованості зазначеної компетентності висвітлене в працях багатьох науковців. У своєму дослідженні спираємось на здобутки Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецької Г. Е., Николаєвої С. Ю. (2013), Панової Л. С., Андрійко І. Ф., Тезікової С. В. (2010), Шатілова С. П. (1986).

Саме тому **метою** нашої наукової розвідки стає питання створення системи вправ і завдань, котрі уможливають формування англійськомовної професійно орієнтованої компетентності в читанні майбутніх богословів. Задля досягнення поставленої мети необхідно виконати такі завдання: 1) дати визначення понять “вправа” та “система вправ”; 2) проаналізувати типологію вправ; 3) розробити вправи та завдання для формування англійськомовної професійно орієнтованої компетентності в читанні майбутніх богословів відповідно до етапів (дотекстового, текстового та післятекстового) навчання.

Основні результати дослідження. Погоджуємося, що підвищення рівня сформованості англійськомовної професійно орієнтованої компетентності в читанні може бути досягнуте тільки за умови дотримання певної методики. Методика роботи з професійно орієнтованим текстом передбачає дотекстовий, текстовий та післятекстовий етапи (Бігич, Бориско, Борецька, Николаєва, 2013). Для кожного з цих етапів необхідно в умовах сучасної освіти розробляти і вдосконалювати методичні прийоми, вправи та завдання відповідно до поставлених цілей.

Послідовне виконання вправ надає процесу навчання цілеспрямованості, комунікативності та результативності. Під терміном “вправа” маємо на увазі організоване неодноразове виконання певних операцій, дій чи діяльність з метою оволодіння іншомовними навичками й уміннями, їх удосконалення (Панова, Андрійко, Тезікова, 2010). Н. К. Складенко наголошує, що кожна вправа повинна складатися із трьох компонентів: завдання до вправи, її виконання і контроль виконання (Складенко, 1999). Відповідно, вправи зазвичай містять упорядкований мовний і мовленнєвий матеріал, що має на меті реалізацію певного методичного завдання (Виспінська, 2020).

Оскільки завдання до вправ формулюються відповідно до загальнометодичного принципу комунікативності, воно повинно передбачати відтворення реальної ситуації спілкування, тобто її моделювання. Така відтворена модель має зберігати найважливіші риси реального процесу спілкування. Наприклад, у зв'язку з тим, що реальне спілкування, в якому комуніканти реалізують свої наміри, завжди є вмотивованим і йому притаманна новизна, завдання до вправи повинно забезпечувати мотивацію у студентів, містити комунікативний намір і мати певну новизну (Складенко, 1999).

Під терміном “система вправ” розуміємо “сукупність необхідних типів, видів і різновидів вправ, виконуваних у такій послідовності і такій кількості, які враховують закономірності формування навичок і розвитку вмінь у різних видах мовленнєвої діяльності в їх взаємодії і забезпечують максимально високий рівень оволодіння іноземною мовою в заданих умовах” (Шатілов, 1986). У розробленні підсистеми вправ враховувалися структура вправи, зокрема, завдання-інструкція до вправи, та сучасні вимоги до неї (Виспінська, 2020).

Типологія вправ ґрунтується на таких загальноприйнятих критеріях (Складенко, 1999):

- 1) комунікативність: комунікативні, умовно-комунікативні, некомунікативні вправи;

- 2) вмотивованість: вмотивовані, невмотивовані вправи;
- 3) спрямованість на прийом або видачу інформації: рецептивні, рецептивно-репродуктивні, рецептивно-продуктивні, продуктивні вправи;
- 4) ступінь керування мовленнєвою діяльністю студентів: вправи з повним, частковим і мінімальним керуванням;
- 5) наявність опор: вправи без опор, із спеціально створеними опорами, з природними опорами;
- 6) способи організації: парні, групові, індивідуальні вправи.
- 7) характер виконання: усні, письмові вправи.
- 8) місце виконання: аудиторні, домашні вправи.
- 9) професійна спрямованість: професійно орієнтовані, непрофесійно орієнтовані вправи.
- 10) використання рідної мови: одномовні, перекладні вправи.

Як було зазначено вище, робота майбутніх богословів з професійно орієнтованими текстами передбачає дотекстовий, текстовий та післятекстовий етапи.

На дотекстовому етапі вважаємо за доцільне перед читанням тексту в аудиторії проводити спеціальні усні вправи, які створюють у студентів певну направленість думки, вводять майбутніх богословів до контексту обраної теми. На цьому етапі ми пропонуємо вступну інформацію викладача, що знайомить студентів з темою тексту, який вони будуть читати, пояснення його заголовку. До кожного з текстів ми дібрали цитату, яка безпосередньо пов'язана з темою тексту. Студенти обговорюють цитату, висловлюють своє бачення заданої теми, висловлюють свою думку, своє погодження чи непогодження з цитатою. На цьому етапі студентам пропонуються супровідні питання, а також тренування у вимові нових лексичних одиниць теологічного спрямування. Наведемо приклади вправ дотекстового етапу:

Приклад 1. Мета вправи: розвивати фонові знання студентів про християнство як найпоширенішу релігію світу.

Характеристика вправи: комунікативна, вмотивована, рецептивно-продуктивна, з мінімальним керуванням, з опортяма на цитату, групова, усна, аудиторна, професійно орієнтована, одномовна.

Вид вправи: читання й обговорення цитати.

Завдання: Read the quotation and discuss it.

“The glory of Christianity is to conquer by forgiveness”
William Blake

Приклад 2. Мета вправи: активізувати фонові знання майбутніх богословів про релігію.

Характеристика вправи: комунікативна, вмотивована, рецептивно-продуктивна, з мінімальним керуванням, без опор, групова, усна, аудиторна, професійно орієнтована, одномовна.

Вид вправи: обговорення запитань про релігію.

Завдання: Discuss the questions:

- a) What is religion for you?
- b) Should church be independent from the state or it should subordinate to the state?
- c) Do church and education have something in common?
- d) What is religious liberty?
- e) What do you know about other religions of the world? Can you name them?
- f) Is it necessary to be tolerant to people of other creeds?
 - g) What is your attitude towards other religions?
 - h) Why do people change their religion?

Приклад 3. Мета вправи: ознайоми студентів з новими лексичними одиницями.

Характеристика вправи: некомунікативна, немотивована, рецептивна, з повним керуванням, без опор, індивідуальна, усна, аудиторна, професійно орієнтована, перекладна.

Вид вправи: читання, транскрибування та вимова нових лексичних одиниць.

Завдання: Transcribe and pronounce correctly the words given below: spirit, being, immortal, joy, to violate, to sin, to darken, to suffer, sickness, to overcome, Almighty, Savior, covenant bliss.

Приклад 4. Мета вправи: вчити студентів розпізнавати графічну та звукову форми нових лексичних одиниць.

Характеристика вправи: некомунікативна, немотивована, рецептивна, з повним керуванням, з опорою, індивідуальна, письмова, аудиторна, двомовна, професійно орієнтована, двомовна.

Вид вправи: поєднання лексичних одиниць з їхнім перекладом і транскрипцією.

Завдання: Match the words with their transcription and Ukrainian translation.

Christianity	[ˈbɪʃ.əp]	учень
Orthodox	[ɔːlˈmaɪ.ti]	всемогутній
Almighty	[məˈsaɪ.ə]	монотеїстичний
Jesus	[ˌkrɪstɪˈænəti]	пророк
Faith	[ˌmɒn.əʊˈθiː.ɪ.zəm]	християнство
Messiah	[dɪˈsaɪ.pl]	православний
Prophet	[feɪθ]	віра
Disciple	[ˈdʒiːzəs]	Ісус
Bishop	[ˈɔːθədəks]	месія
Monotheism	[ˈprɒf.ɪt]	єпископ

Приклад 5. Мета вправи: вчити студентів розпізнавати графічну форму нових лексичних одиниць.

Характеристика вправи: некомунікативна, немотивована, рецептивно-репродуктивна, з повним керуванням, з опорою, індивідуальна, письмова, аудиторна, професійно орієнтована, одномовна.

Вид вправи: розпізнавання зашифрованого слова.

Завдання: Unscramble the words.

Oyhl prisit _____
 Negal _____
 Drlo _____
 Usal _____
 Pwl _____
 Fusfer _____
 Nis _____
 Vole _____
 Bsils _____
 Masetetnt _____
 Voisar _____
 Hrcuhc _____

Текстовий етап ми розробили на базі лексичного матеріалу автентичного англійськомовного тексту. Він містить вправи на пошук відповідей на запитання за змістом тексту, вправи на пошук англійських еквівалентів до українських слів, вправи на пошук та відтворення нових лексичних одиниць у контексті, вправи на пояснення або перифраз лексичних одиниць, з'єднання термінів з тексту з їхніми визначеннями, підстановку їх у речення на місце пропусків,

доповнення речень інформацією з тексту, побудову синонімічних рядів, а також вправи на виправлення помилок в реченнях відповідно до інформації по тексту. Наведемо приклади вправ текстового етапу:

Приклад 1. Мета вправи: прочитати та зрозуміти автентичний професійно орієнтований текст.

Характеристика вправи: некоммуникативна, невмотивована, рецептивна, з мінімальним керуванням, з опертям на текст, індивідуальна, усна, аудиторна, професійно орієнтована, одномовна.

Вид вправи: читання автентичного професійно орієнтованого тексту.

Завдання: Read the text.

Приклад 2. Мета вправи: перевірити, наскільки точно студенти зрозуміли автентичний професійно орієнтований текст.

Характеристика вправи: комунікативна, вмотивована, рецептивно-репродуктивна, з мінімальним керуванням, з опертям на текст, індивідуальна, усна, аудиторна, професійно орієнтована, одномовна.

Вид вправи: відповіді на запитання по тексту.

Завдання: Answer the questions:

- a) Who is God?
- b) What is life?
- c) What was the reason for world creating?
- d) Which purpose was given to the people?
- e) What did God tell when the first people sinned?
- f) What is called the Old Testament?
- g) What is called the New Testament?

Приклад 3. Мета вправи: формувати рецептивні навички впізнавання нових лексичних одиниць.

Характеристика вправи: некоммуникативна, невмотивована, рецептивно-репродуктивна, з частковим керуванням, з опорою, індивідуальна, письмова, аудиторна, професійно орієнтована, перекладна.

Вид вправи: знаходження англійських відповідників до запропонованих україномовних лексичних одиниць.

Завдання: Find English equivalents to the following words: жити в любові, найвище щастя, отримати радість, земний світ, безсмертна душа, удосконалюватися в любові до Бога, порушити волю Божу, внести в тіло хвороби і смерть, перемогти в собі гріх, блаженство, обітниця.

Приклад 4. Мета вправи: актуалізувати нові лексичні одиниці.

Характеристика вправи: некоммуникативна, невмотивована, рецептивно-репродуктивна, з повним керуванням, зі спеціально створеною опорою, індивідуальна, письмова, аудиторна, професійно орієнтована, одномовна.

Вид вправи: з'єднання термінів з тексту з їхніми визначеннями.

Завдання: Match terms from the text with their definitions:

holy	intense and especially ecstatic or exultant happiness, or an instance of such feeling
joy	deliberate disobedience to the known will of god
angel	the act of dying; termination of life
immortal	belonging to, derived from, or associated with a divine power; sacred
sin	the ecstatic joy of heaven
death	not subject to death
bliss	a typically benevolent celestial being that acts as an intermediary between heaven and earth, especially in christianity

Приклад 5. Мета вправи: розвивати контекстуальну здогадку студентів.

Характеристика вправи: некомунікативна, вмотивована, рецептивна, з повним керуванням, з опорою, індивідуальна, письмова, аудиторна, професійно орієнтована, одномовна.

Вид вправи: вставлення термінів в речення натомість пропусків.

Завдання: Insert the terms *sin, immortal, holy, joy, death, bliss, angel* into these sentences:

- a) He was regarded as a righteous and _____ man.
- b) According to the Bible, an _____ told Mary that she would have God's son Jesus.
- c) He who avoids temptation avoids the _____.
- d) _____ often comes after sorrow, like morning after night.
- e) An honourable _____ is better than a disgraceful life.
- f) The heroes of the people are _____.
- g) Some doctors believe ignorance is _____ and don't give their patients all the facts.

Приклад 6. Мета вправи: перевірити ступінь запам'ятовування інформації з тексту.

Характеристика вправи: умовно-комунікативна, вмотивована, рецептивно-репродуктивна, з частковим керуванням, з опертям на текст, індивідуальна, усна, аудиторна, професійно орієнтована, одномовна.

Вид вправи: доповнення речень інформацією з тексту.

Завдання: Complete the sentences using information from the text:

- a) As God the Father loves God the Son ...
- b) To us, the people, the Lord has given reason ...
- c) The people violated the will of God ...
- d) When the first people sinned, ...
- e) The entire period from the creation of the world to the Savior's coming to earth ...
- f) The fulfillment of this promise, the coming to earth of the Savior, ...

Приклад 7. Мета вправи: вчити студентів будувати синонімічні ряди з новими лексичними одиницями.

Характеристика вправи: умовно-комунікативна, невмотивована, рецептивно-продуктивна, з частковим керуванням, з опорою, індивідуальна, письмова, аудиторна, професійно орієнтована, одномовна.

Вид вправи: побудова синонімічних рядів з новими лексичними одиницями.

Завдання: Provide the synonyms to the following words: love, great, happiness, to receive, to suffer, creation, covenant.

Приклад 8. Мета вправи: перевірити детальне розуміння змісту автентичного тексту.

Характеристика вправи: некомунікативна, невмотивована, рецептивно-репродуктивна, з частковим керуванням, з опертям на текст, індивідуальна, письмова, аудиторна, професійно орієнтована, одномовна.

Вид вправи: визначити, правдива чи неправдива інформація в реченнях відповідно до тексту.

Завдання: Say whether the sentences are true or false. Make false ones into true ones:

- a) God always lives in love.
- b) God is not love.
- c) God created earthly world and then he created angels.
- d) People violated God's will and they sinned.
- e) People could overcome their sin.

Приклад 9. Мета вправи: вчити студентів виділяти основну думку з прочитаних уривків тексту.

Характеристика вправи: некомунікативна, невмотивована, рецептивна, з повним керуванням, з опертям на текст, індивідуальна, письмова, аудиторна, професійно орієнтована, одномовна.

Вид вправи: з'єднання уривків з тексту з їхньою головною думкою.

Завдання: Match abstracts from the parable with their main ideas. There are two choices you do not need to use.

1. _____

“Now when he had spent everything, a severe famine occurred in that country, and he began doing without. So he went and hired himself out to one of the citizens of that country, and he sent him into his fields to feed pigs” (text is borrowed from <https://www.biblegateway.com/passage/?search=Luke%2015&version=NASB>).

2. _____

“But when he came to his senses, he said, ‘How many of my father’s hired laborers have more than enough bread, but I am dying here from hunger! I will set out and go to my father, and will say to him, ‘Father, I have sinned against heaven, and in your sight; I am no longer worthy to be called your son; treat me as one of your hired laborers’” (text is borrowed from <https://www.biblegateway.com/passage/?search=Luke%2015&version=NASB>).

3. _____

“Now his older son was in the field, and when he came and approached the house, he heard music and dancing. And he summoned one of the servants and began inquiring what these things could be. And he said to him, ‘Your brother has come, and your father has slaughtered the fattened calf because he has received him back safe and sound’” (text is borrowed from <https://www.biblegateway.com/passage/?search=Luke%2015&version=NASB>).

4. _____

“Look! For so many years I have been serving you and I have never neglected a command of yours; and yet you never gave me a young goat, so that I might celebrate with my friends; but when this son of yours came, who has devoured your wealth with prostitutes, you slaughtered the fattened calf for him” (text is borrowed from <https://www.biblegateway.com/passage/?search=Luke%2015&version=NASB>).

- A feast holding
- B living rules of this family
- C jealousy of older brother
- D younger son’s bad times
- E description of brothers’ characters

Приклад 10. Мета вправи: формувати репродуктивні граматичні навички.

Характеристика вправи: некомунікативна, вмотивована, рецептивно-продуктивна, з частковим керуванням, з опорою, індивідуальна, письмова, аудиторна, професійно-орієнтована, одномовна.

Вид вправи: самостійне вживання інфінітивів в реченні.

Завдання: Make some sentences from the words in the word cloud.

Приклад 11. Мета вправи: тренувати утворення форм неправильних дієслів.

Характеристика вправи: некомунікативна, вмотивована, рецептивно-продуктивна, з мінімальним керуванням, з опертям на речення, індивідуальна, письмова, аудиторна, професійно орієнтована, одномовна.

Вид вправи: утворення форм неправильних дієслів.

Завдання: Give three forms of the irregular verbs from the sentences.

1. Besides the iconostasis, Orthodox Church buildings often **have** icons or frescoes on the walls and ceilings.
2. The word liturgy **means** common work or common action.
3. Bishops and priests in the Orthodox Church also **wear** other special garments.
4. The practice of baptism as a religious symbol did not **begin** with Jesus.
5. So he **went** and hired himself out to one of the citizens of that country, and he **sent** him into his fields **to feed** pigs.

Післятекстовий етап присвячено формуванню вмінь усного мовлення майбутніх богословів. На цьому етапі пропонуємо студентам комунікативні завдання, спрямовані на обговорення можливості існування в житті ситуацій подібно до тієї, про яку вони прочитали в тексті, висловлення своєї власної думки, створення презентацій за заданою темою, складання плану тексту, переказ тексту від імені головних персонажів, складання діалогів, проповідей. Завданнями післятекстового етапу є:

Приклад 1. Мета: розвивати комунікативні навички студентів, вживаючи нові лексичні одиниці в мовленні.

Характеристика завдання: комунікативне, вмотивоване, рецептивно-продуктивне, з мінімальним керуванням, з опертям на текст, індивідуальне, письмове, домашнє, професійно орієнтоване, одномовне.

Вид завдання: складання плану до автентичного професійно орієнтованого тексту та його переказ.

Завдання: Make a detailed plan of this text. Prepare to retell the text in your own words. Retelling should include new words from the text.

Приклад 2. Мета завдання: вивчати та презентувати інформацію про церковних діячів.

Характеристика завдання: комунікативне, вмотивоване, продуктивне, з мінімальним керуванням, з природними опорами, групове, усне, аудиторне, професійно орієнтоване, одномовне.

Вид завдання: пошук та презентація інформації про церковних діячів серед однокласників.

Завдання: Work in groups. Choose one personality from the list:

- Cyril and Methodius
- Saint Antony and Feodosius Pechersky
- Saint Dimitry
- Saint Theodosius
- Saint Johasaf
- Saint John

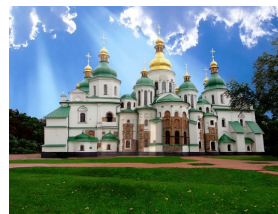
Surf the Internet and find interesting and useful information about these people. Prepare a presentation for your groupmates. The presentation should include the following points: 1) life; 2) contribution to church development; 3) cultural heritage; 4) commemoration.

Приклад 3. Мета завдання: удосконалювати знання студентів про церковну архітектуру.

Характеристика завдання: комунікативне, вмотивоване, рецептивно-продуктивне, з мінімальним керуванням, зі спеціально створеними опорами, індивідуальне, усне, домашнє, професійно орієнтоване, одномовне.

Вид завдання: презентація інформації про церковні будівлі.

Завдання: Two church buildings were described in the text. Look at the photos below and sign them. Find some interesting facts about these churches. Present them to groupmates.

Приклад 4. Мета завдання: вчити студентів навичок компресії тексту.

Характеристика завдання: комунікативне, вмотивоване, рецептивно-репродуктивне, з частковим керуванням, зі спеціально створеною опорою, індивідуальне, усне, аудиторне, професійно орієнтоване, одномовне.

Вид завдання: коротко передати зміст тексту.

Завдання: Sum up the given text in 10 sentences.

Приклад 5. Мета завдання: вчити студентів толерантного ставлення до представників інших релігій.

Характеристика завдання: комунікативне, вмотивоване, продуктивне, з мінімальним керуванням, із спеціально створеними опорами, парне, усне, аудиторне, професійно орієнтоване, одномовне.

Вид завдання: складання діалогу між представниками двох релігій.

Завдання: Imagine there are two students in your group/school/university of different religions. Make up a dialogue between them. The dialogue should cover the following points:

- beliefs;
- practices;
- sacred book;
- holy places;
- history facts.

Present the dialogue to the group.

Приклад 6. Мета завдання: вчити студентів переказувати текст від імені когось з головних персонажів.

Характеристика завдання: комунікативне, вмотивоване, рецептивно-репродуктивне, з мінімальним керуванням, із спеціально створеними опорами, індивідуальне, усне, аудиторне, професійно орієнтоване, одномовне.

Вид завдання: переказ тексту від імені когось з персонажів.

Завдання: Retell of the text from the point view of: *Noah; Noah's wife; one of Noah's sons.*

Приклад 7. Мета завдання: розвивати навички діалогічного мовлення студентів.

Характер завдання: комунікативне, вмотивоване, рецептивно-продуктивне, з мінімальним керуванням, із спеціально створеними опорами, парне, усне, аудиторне, професійно орієнтоване, одномовне.

Вид завдання: складання діалогу між персонажами тексту.

Завдання: Read this abstract from the text again:

So Abraham hurried into the tent to Sarah, and said, "Quickly, prepare three measures of fine flour; knead it, and make bread cakes." Abraham also ran to the herd, and took a tender and choice calf and gave it to the servant, and he hurried to prepare it. He took curds and milk and the calf which he had prepared, and set it before them; and he was standing by them under the tree as they ate.

Dramatize dialogues between: 1) Abraham and his wife; 2) Abraham and his servant. Describe orders of Abraham and preparing food.

Приклад 8. Мета завдання: вчити студентів проголошувати проповідь.

Характеристика завдання: комунікативне, вмотивоване, продуктивне, з мінімальним керуванням, із спеціально створеними опорами, індивідуальне, усне, домашнє, професійно орієнтоване, одномовне.

Вид завдання: складання проповіді.

Завдання: Prepare a sermon on the following topic: "What is more important: to be educated or to be wise?" Make sure all the parts and peculiarities of the sermon are met. Use data from the text.

Приклад 9. Мета завдання: удосконалювати знання студентів про церковні ікони.

Характеристика завдання: комунікативне, вмотивоване, продуктивне, з мінімальним керуванням, з природними опорами, індивідуальне, усне, домашнє, професійно орієнтоване, одномовне.

Вид завдання: пошук та презентація інформації про чудотворні ікони.

Завдання: Surf the Internet and find some actual information about miraculous icons. Make a presentation about one of them. Present in a group.

Приклад 10. Мета завдання: вчити студентів вести Божественну літургію англійською мовою.

Характеристика завдання: комунікативне, вмотивоване, рецептивно-репродуктивне, з повним керуванням, із спеціально створеними опорами, групове, усне, аудиторне, професійно орієнтоване, одномовне.

Вид завдання: підготовка до ведення Божественної літургії англійською мовою.

Завдання: Prepare to participate in the Divine Liturgy in English.

Приклад 11. Мета завдання: удосконалити знання студентів про таїнства Православної церкви.

Характеристика завдання: комунікативне, вмотивоване, рецептивно-репродуктивне, з частковим керуванням, із спеціально створеними опорами, індивідуальне, усне, аудиторне, професійно орієнтоване, одномовне.

Вид завдання: детальний опис одного із таїнств святої церкви.

Завдання: Prepare a presentation about the sacrament of Holy Eucharist.

Приклад 12. Мета завдання: наголосити на вагомості релігії у житті людини.

Характеристика завдання: комунікативне, вмотивоване, продуктивне, з мінімальним керуванням, без опор, індивідуальне, усне, аудиторне, професійно орієнтоване, одномовне.

Вид завдання: розповідь про традиції святкування одного з найважливіших християнських свят.

Завдання: Tell your groupmates how Easter is celebrated in your family.

Приклад 13. Цілі завдання: удосконалити знання студентів про традиції святкування Різдва Христового; розвивати навички роботи в групах.

Характеристика завдання: комунікативне, вмотивоване, рецептивно-репродуктивне, з мінімальним керуванням, з природними опорами, групове, усне, аудиторне, професійно орієнтоване, одномовне.

Вид завдання: пошук та презентація інформації про традиційну їжу на святвечір та різдвяні колядки.

Завдання: Surf the internet and find any interesting information about: group 1: traditional meal of Christmas Eve; group 2: Christmas carols.

Висновки і перспективи подальших наукових розвідок. Отже, ми визначили поняття “вправа” та “система вправ”; проаналізували типологію вправ та розробили вправи й завдання для формування англійськомовної професійно орієнтованої компетентності в читанні майбутніх богословів. Впевнені, що розроблена нами підсистема вправ і завдань сприятиме формуванню вищезазначеної компетентності, навчить майбутніх богословів передавати прочитані відомості іншим, дозволить переосмислювати, аналізувати й обговорювати інформацію, одержану в результаті читання текстів релігійно-богословського змісту. Перспективою подальших наукових розвідок може стати розроблення вправ для формування інших мовленнєвих компетентностей майбутніх богословів, зокрема аудіювання та письма.

ЛІТЕРАТУРА

Бігич, О. Б., Бориско, Н. Ф., Борецька, Г. Е., Гапонова, С. В., Майєр, Н. В., Ніколаєва, С. Ю. ..., Шукліна, С. І. (2013). *Методика навчання іноземних мов і культур: теорія практика*. Київ: Ленвіт.

- Виспінська, Н. М. (2020). *Формування у майбутніх фахівців музичного мистецтва професійно орієнтованої англомовної лексичної компетентності в аудіюванні* (Докторська дисертація). Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, Тернопіль.
- Панова, Л. С., Андрійко, І. Ф., Тезікова, С. В. (2010). *Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах*, Київ: ВТс “Академія”.
- Скляренко, Н. К. (1999). Сучасні вимоги до вправ для формування іншомовних мовленнєвих навичок і вмінь, *Іноземні мови*, 3, 3–7.
- Шатилов, С. Ф. (1986). *Методика обучения немецкому языку в средней школе* (2-е изд.). Москва: Просвещение.

REFERENCES

- Bihych, O. B., Borysko, N. F., Borets'ka, H. E., Haponova, S. V., Majier, N. V., Nikolaieva, S. Yu. ..., Shuklina, S. I. (2013). *Metodyka navchannia inozemnykh mov i kul'tur: teoriia praktyka*. Kyiv: Lenvit.
- Vyspyn's'ka, N. M. (2020). *Formuvannia u majbutnikh fakhivtsiv muzychnoho mystetstva profesijno oriientovanoi anhlomovnoi leksychnoi kompetentnosti v audiiuvanni* (Doktors'ka dysertatsiia). Ternopil's'kyj natsional'nyj pedahohichnyj universytet im. V. Hnatiuka, Ternopil'.
- Panova, L. S., Andrijko, I. F., Tezikova, S. V. (2010). *Metodyka navchannia inozemnykh mov u zahal'noosvitnikh navchal'nykh zakladakh*. Kyiv: VTs “Akademiiia”.
- Skliarenko, N. K. (1999). Suchasni vymohy do vprav dlia formuvannia inshomovnykh movlennievnykh navychok i vmin', *Inozemni movy*, 3, 3–7.
- Shatilov, S. F. (1986). *Metodika obuchenija nemeckomu jazyku v srednej shkole* (2-e izd.). Moskva: Prosveshhenie.